

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 6 frt — kr.
 Negyedévre 1 < 50 >
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre 8 frt — kr.
 Negyedévre 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Negyedévre 2 < 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, augusztus 9.

Szent Lőrincz vértanúságának emléknapja egy évtized óta ünnepe az egyházmegyének. A hódolat és tisztelet, a hála és szeretet nyilatkozik meg e napon, a melylyel a nagyvárad egyházmegye hívei és papjai áldott lelkű főpásztoruk, a nagynevű egyházfejedelem iránt viseltetnek. Schlauch bibornok mostani névünnepét felejthetlenné teszi az a körülmény, hogy ezt a napot olyan emlékek örökítik meg az aranymisés főpásztor, amely a késő századoknak is hirdetni fogja az ő valódi apostoli buzgóságát.

Ma fogja ugyanis felszentelni azt a szép templomot, amelyet Isten dicsőségére és égi pártfogójának, az egyház igazáért vértanúságot szenvedett Szent Lőrincznek tiszteletére pazar bőkezűséggel épített a szomszéd Bihar-Püspökiben. Püspök szebben nem ünnepeheti nevenapját.

Istennek ez új hajléka, melyben a püspöki hívek össze fognak gyűlni, hogy ott az élet küzdelmei és szenvedései között megnyugvást és vigasztalást leljenek, hitükben és lángoló hazaszeretetükben megerősödjenek, egyik legszebb emléke

Schlauch bibornok főpásztori működésének. Legyen az sokáig hirdetője annak a nagy szellemnek, melylyel nevét kitörülhetetlenül bevészte a magyar egyháztörténelem fényes lapjaira.

A nemes lelkű Maecenást örömmel és halálával köszönti mai névünnepén az egész egyházmegye és buzgó szívvel kéri az Istent, hogy sokszor részesítse még hasonló örömben szeretet főpásztorát!

Agyonlőtt miniszterelnök.

Anarchisták bosszúja.

— Saját tudósítónktól. —

Tegnap délelőtt egy kegyetlen gyilkosság hírért röpitette szét a világban a villanyos drót: Canovas spanyol miniszterelnököt egy anarkista három lövéssel megölte [Santa Agnedában, egy kis spanyol városban.

A megdöbbentő hír a spanyol anarchisták szörnyű működésének tanúsága.

Spanyolország azon országok közé tartozik, hol az anarchizmus talán legjobban van elterjedve.

Alig egy éve történt a barcellonai szörnyű anarkista merénylet, hol csaknem 200 ember esett áldozatul egy anarkista bombájának s alig fogták el s végezték ki a bűnrészeseket Spanyolországnak majd eme, majd ama pontján pukkant szét ismét egy-egy bomba.

Spanyolország, Franciaország és Anglia sűrűn van az anarchizmussal, melynek egyetlen célja a világ felforgatása s egyetlen eszköze: a halál. A mostani társadalmi béke felforgatására s a teljes fejlettség elérésére törekcsenek s e célból nem riadnak vissza attól sem, hogy

százakat megöljenek, ha tudják, hogy az áldozat köztük van.

A merényletről a következő táviratokat kaptuk:

Madrid, aug. 9. (Saját tud. távir.) Santa-Agnedából a következő hivatalos távirat érkezett: **Egy anarkista három revolverlövést intézett Canovas miniszterelnök ellen, Canovas meghalt. Utolsó szavai voltak: „Éljen Spanyolország!”**

Madrid, aug. 9. (S. t. táv.) Canovas miniszterelnök gyilkosát elfogták. azt vallja, hogy Rinaldinak hívják, igazi neve azonban Gollé Angine Mihály, állítólag nápolyi születésű. A minisztertanács összeült, a belügyminiszter megbízott a miniszterelnökség ideiglenes vezetésével.

Páris, aug. 9. (Saját tud. táv.) Az itteni spanyol nagykövetség madridi táviratot tesz közre, mely szerint Canovas gyilkosa azt állítja hogy nincs ezinkostárs. Minden arra enged következtetni, hogy anarkista merényletről van szó, mely minden politikai jelleget nélkülöz és elágazásai sincsenek. Egész Spanyolországban nyugalom uralkodik.

Madrid, aug. 9. (Saj. tud. táv.) Azt hiszik, hogy a gyilkos ugyanazou a napon érkezett Santa Agnedába, amikor Canovas. A merénylet folyton fel és alá járkált a fürdő-intézet karzatain. A gyilkos magát forradalmi anarkistának mondja és kijelenti, hogy tette kiterjedt anarkista összeesküvés műve és hogy ő Canovast igazságos bosszu nevében ölte meg.

Madrid, aug. 9 Canovas holttestét holnap hozzák Madridba. A vizsgálóbíró sommás uton intézi el a gyilkosság ügyét. Martinez Campos tábornok San Rebartianba ment. Sel-

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A biharpüspöki új templom.

Írta: Dr. NÉMETHY GYULA.

A bibornok-püspök aranymisésének legnagyobb szabású művészeti emléke kétségkívül az a pompás román stílusú templom leendő mely ma ünnepélyesen felszentelődik Szt.-Lőrincz vértanu tiszteletére. Emlékeztet e mai ünnepség az 1391-ikiekre, midőn a Szt.-Demeter tiszteletére épült csúcsos stílusú egyházat. — a mely ma református templom. — szentelték föl. Mint annyi más helyről, innen is hosszú időre száműzetett a kath. egyház s csak 1736-ban állította vissza a plébániát b. e. Okolicsányi János püspök. Az ujonnan épült kis fatornyos kápolna, mely a plébánia lakkal össze volt építve, Szt.-Mihály arkangyal tiszteletére lett megáldva s egész 1897-ig ez a jókora szobanagyságu dísztelen helyiség volt a kath. istentisztelet színhelye. 1888-ban a kis fatornyot is le kellett bontani, olyan pusztitást vitt rajta végbe a dühöngő vihar.

Várad főpásztorát a főpásztori és kegyuri kötelekeken kívül egyéb emlékek is fűzik a püspöki plébániához. Ez volt t. i. a püspökök nyári laka, így a többek közt még Patachich Ádám báró, a rezidenczia építője is tartózkodott ott Esterházy Károly egri püspökkel mint vendégével. Mindazáltal a püspöki egyház e század alkonyáig nagyon szerény állapot-

ban tengődött mindaddig, míg a jelenlegi főpásztor nem ült Várad os székébe. Már az 1889-iki bérnyelés alkalmából oly nagy hatást gyakorolt reá a templom szegényes, szűk volta, hogy megígérte a jó híveknek egy új díszes templom fölépítését. 1895. aug. 19-én tette le Dr. Nogálli János fölsz. püspök az új templom alapkövét. 1897. jún. 6-án pedig főpásztori kegyes fölhatalmazásból az immár külsőleg egészen elkészült templomot Dr. Belzenay Károly plébános megáldotta: végre ma, Szt.-Lőrincz vértanu napján maga a főpásztor fogja felszentelni azt félszázados áldozarsága emlékére.

Az új templom egy az egész falu fölött uralkodó dombon épült, homlokzatával Várad felé, délkeletnek fordulva, a homlokzatba beleépített toronnyal, egy kereszthajóval, két sekrestyével. Az egész épület 2 mt. mély alapon nyugszik (a torony alapja 2.80 m.). Külső hossza 32 m., külső szélessége a homlokzatnál 10.15 m. Belső hossza 29.90 m.; belső szélessége 7.30 m. A kereszthajó belső hossza 16.10 m., belső szélessége 7.30 m. A kupola belső magassága (a kupola külsőleg nem látható) 11.10 m.; a hajó belső magassága 10.15 m. A torony a kereszt csucsáig 36.50 mt magas és 4.20 illetőleg 3.60 m. széles. A toronysisak magassága 10 m. a kereszté 2.80.

A templom Peiser Károly p. uradalmi főmérnök terve szerint épült. Vállalkozó volt Gábor János, munkavezető Zangi Mihály. Az összes építési és berendezési költségek a

40.000 frtot meghaladják. Az épület stílyje a kifejlett román stíly, a Rajna melléki hatalmas bazilikák stílyje. Így a templom homlokzat-építménye egész dispoziációjában emlékeztet a speyeri dóm frontjára. E homlokzati előépítmény mint valami keskeny kereszthajó, válik ki a templom testéből, magasságában hármastagolással, melyek közül a középső háromszögletű oromzatot visel, félköralku díszítéssel. A homlokzat szelvényében három részre oszlik, két emeletre s egy vakarkádsorra az első emelet fölött. A templom főkapuja kiválóan gazdag tagozású és díszes. A félköralku kapu béléte díszes oszlopokkal s változatos rajzu ívekkel ékeskedik. A legkülső félkörív felett fehérmárványból faragott kő ékeskedik a bibornok ezimérel s MDCCCXCVII évszámmal. A kapu feletti félköríves tympanonban két angyal egy mandorlát emel, az Isten báránya domborművü képével. A homlokzat első emeletén három ablak van, a középső egészen kerek. A második emeletet díszes vakarkádsor alkotja.

A homlokzat középső tagozásából emelkedik a torony három emeletben. Az alsó mintegy talapzatul szolgál; a másodikon díszes félköríves íkerablak; itt vannak a harangok elhelyezve. A harmadik tagozást ismét vakarkádsorok (a román stíly jellemző motívuma) alkotják mind a négy oldalon csúcsos, háromszögletű oromzattal. Az egyes oromzatok felett keresztetek ragyognak. A harmadik emeletből emelkedik ki a díszes vörösréz sisak, csucsán a messze csillámló főkeresztrel.

vela táviratilag fejezte ki részvétét a kormány-
nak és felajánlotta szolgálatait.

Madrid, augusztus 9. (Saj. tudósít. táv.)
A tegnap összehívott miniszter-tanács hajnali
két órakor végződött. Elhatározták, hogy a hi-
vatalos lapban Azcarraja hadügyminiszternek
ideiglenes miniszterelnökké való kinevezését köz-
lik és hogy a kedden történő temetésnél a leg-
nagyobb katonai pompával tisztelik meg Ca-
novast.

Madrid, augusztus 9. (Saj. tudósít. táv.)
A »Correspondeura« jelenti, hogy pár nap előtt
fontos okmányt kapott, amely Londonból szár-
mazott. Ebben oly tervekből volt említés téve,
amelyeket angol anarkisták más nemzetbeliek-
kel egyetértve akarnak végrehajtani.

Madrid, augusztus 9. (Saj. tudósít. táv.)
Letartóztattak egy egyént, aki Canovas meg-
gyilkoltatását dicsőítette. — Gollí bizalmas vi-
szonyban volt Alfierivel, a Cambia-utczában el-
követett merénylet tettesével.

Madrid, augusztus 9. (Saj. tudósít. táv.)
Sagaste volt miniszterelnök a kormányhoz tá-
viratot intézett, amelyben mély fájdalommal fejezi
ki a merénylet miatt és kijelenti, hogy a re-
gens-királynőnek és a kormánynak rendelkezé-
sére áll. Azt hiszi, hogy a liberális kormánynak
nagy többség ajánlja fel szolgálatait.

Madrid, aug. 9. (Saját tud. távirata.)
Canovas miniszterelnök elleni merényletről a
következő részleteket jelentik: Canovas egy
padon ült és lapokat olvasott, midőn a me-
rénylő közelgett és orozva háromszor rálőtt.
Aspiazu mérnök és Torres hírlapíró rávetették
magukat a gyilkosra, ki még kétszer lőtt, anél-
kül hogy talált volna. Suarez ügyvédnek sike-
rült a gyilkost lefogni és s csendőrségnek át-
adni. Canovas, kit a golyók mellén és homlo-
kán találtak, neje előtt lerogyott; 1 óra 35
perc lefolyása után kilehelte lelkét, miután
a halotti szentséget felvette. Gollí Mihály, a
gyilkos, 26 éves és Nápoly környékéről való.

Szemüveget visel és forradalmi iratok
közlése miatt már Lucerában (Itália) fogságra
volt ítélve. Azonban sikerült neki onnan el-
szökni és azóta rövid ideig Barcelonában la-
kolt, ahol a »Ciencia Social« című újság
szerkesztőségével érintkezett. Gollí később be-
utazta Franciaországot, Angliát és Belgiumot
és július elején Madridba ment.

Madrid, aug. 9. (Saját tud. távirata)
Az összes miniszterek és Martinez Compos
tábornok holnap térnek vissza Madridba.

Cseh-német egyezkedés.

Bécsből jelentik, hogy osztrák kormány-
nak, nevezetesen Badeni grófnak a helyzet tisztá-
sítására irányuló törekvései sikerrel kecsegtet-
nek. A németek és csehek közt való megegye-
zés sánszai emelkednek és bár az előzetes
tárgyalások még folyamatban vannak, mindaz-
által most már biztosra veszik a sikert. A
eseh tartománygyűlést szeptemher elejére öss-
zehívják és a kormány azonnal eléje fogja
terjeszteni a kész javaslatokat. A kedvező for-
dulat érdeme nagyrészt Chlumetcky bárót, a
mult reixrát volt elnökét illeti. Chlumetcky a
minap Prágában járt, érkezett a csehek szó-
vivőivel. Ha a Badeni kormánynak ez az ak-
ciója nem szenved hajótörést valami rendki-
vüli eseményen, úgy az ősszel összeülő -reixráth
tanácskozásai ismét render mederbe fognak fojni.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, augusztus 10.

Polónyi Géza beszélt ma 1/11 órától
1/21-ig. Soha még képviselő olyan részvétlenség
mellett nem szólalt fel, mint Polónyi. Az el-
lenzék saját pártja is fagyos közönnnyel hall-
gatta, mikor a sajtóbíróssággal szemben — vé-
delmezte a szakbírósságot. A jobb oldal pokoli
élvezettel nézte azt a jelenetet. S hogy még
teljesebb legyen az élvezet, Polónyi beszédébe
minduntalan beleszólt a saját pártjabeli Sima
Ferenc és az ellenzék más tagja. Nem is ne-
vezte Polónyit a pártját másképp, csak így: *t.
barátom.*

Mikor Visontait támadta a multkori »sza-
már-inczidensért« így szólt:

— A beszéd esztetikai részével nem fog-
lalkozom, elintézte azt már a t. elnök ur.

Szilágyi rácsöngetett.

— Kár is volt az egészszszel foglalkozni.

Beszédjét egy német citatummal fejezte
be s horrendum dictu! — megtörtént az a hal-
latlan eset, hogy a jobboldal padjairól hang-
zott föl chorusban a gunyos »hoch.«

Ez már igazán legélesebb kritikája a Po-
lónyi álláspontjának.

*

Szilágyi Dezső nyitotta meg ma is az
ülést. Az első szónok Polónyi Géza volt, aki
úgy az ellenzék, mint a kormánypárt teljes
részvételével mellett mondott kétórás beszédet.
Az ellenzék azért fogadta hidegen, mert előre
híre volt, hogy az ellenzékieteket is támadni
fogja, a kormánypárt — pedig könnyen érthető
okokból.

Mindenekelőtt az ellenzék azon tagjaira
tett csipős megjegyzést, akik az új 16-ik §-t
részben az ő szüleményének mondják mire
nézve kijelenti, hogy az valótlán, őt abban se
dicsőség, se gáncsnem illeti.

Konstatálja azután, hogy az új §. nem fe-
lel meg a pártok elviállásának. Ezt Apponyi
és mások ki is fejtették. De azt a felfogást,
mely szerint az új §. rosszabb, mint a régi
16-ik §. perhorezkálja. Hogy ha az volna, az el-
lenzőket el kellene itélni. Polemizál Visontai-
val is, aki végrehajthatatlannak mondja a sza-
kaszt. Igenis, végrehajtható.

Fejtegeti azután, hogy mi tekintetben jut ér-
vényre az új szakaszban az ő álláspontja, s ismét
azt bizonyítja, hogy ott a hol bizonyítani nem
lehet. — alkalmasabb a szakbírósság itélete.

Nem morál az — ugymond, — hogy ha a
valakit a bíró fölmentett, legyen még oly fo-
rum, a sajtó, mely új, és elitelő verdiktet
mondhat fölötte.

Majd az igazságügyminisztert, támadja erő-
sen s beszédét így fejezi be:

Es schreibt des Lebens Federkiel

So manche unverständli Glosse

Gar of erlebt einer ein Trauerspid.

An der Zuschauer halt' s für eine Posse.

(Hoch! hoch! jobbról.)

Erdély Sándor igazságügyminiszter nem
foglalkozik Polónyi beszédével, mert akkor a
multkori és mostani beszédek összekellene ha-
sonlítani s homlokegyenest ellenkező dolgokat
kellene konstatálnia. Egyszerűen ajánlja a ja-
vaslat elfogadását, Polónyi úgy se fogja meg-
érteni soha, hogy ő a módosítást mért fo-
gadta el.

Kossuth Ferencz röviden ellenzi a §. el-
fogadását.

Öt perc szünet. mely után

Mocsy beszéde tartotta lefoglalva a
Ház figyelmét. — Beszédében kijelenti, hogy
a néppárt hiva az igazi liberalizmusnak,
tisztában kell lenni azonban azzal, hogy
az igazi liberalizmus ellentéte a reaktionariz-
mus fogalmának, a néppárt magatartásában
igaz, hogy van conservativizmus, de az megóv
bennünket attól a veszedelemtől, melyet a ro-
hamos haladás rejt magában.

A néppárt hiva a nép akaratának és óha-
jának, csak ebből folyó kötelességét teljesíti,
midőn küzd a választások tisztaságáért, a saj-
tósabadságért, a gyülekezési jog és a szólás
szabadságért. — Mi küzdünk ezekért, a libe-

A templom homlokzata többszörös tago-
zásával, gazdag díszítésével s a magas karcu
toronnyal — melyet természetesen villámhá-
rító véd — impozáns hatást tesz. De a tem-
plom oldalfalai sincsenek elhanyagolva; a pár-
kányzat alatt köröskörül félkörben végződő
függő árkád dísz vonul végig, a felületeket szé-
les falszalagok (Lisenen) tagolják. Élénkké te-
szik a templom külső megjelenését a jelenté-
nyesen kiugró kereszthajó s a félkör alakú
szentélyhez simuló kis sekrestyék. Egyáltalán a
szentély kiképzése a sekrestyékkel képezi a
templom külső koncepcziójának egyik legsike-
rültebb részét. A templom fenőkkel, pázsittal,
s virágdíszszel ékes kis kertben áll. A templom
jó minőségű cseréppel van fődve; fődelen kis
kereszt díszleg; a falakat köröskörül téglából
rakott járda védelmezi.

Omnis gloria filiae regis ab intus . . . lép-
jünk a főkapun a szentegyház belsejébe. Már
most, a kifestés előtt mely persze csak évek
multán következhetik be és be is fog követ-
kezni, pompás benyomást tesz az kiugró fél-
oszlopaival, szép hajlásu dongaboltozatával,
(Franciaországban a keresztboltozat helyett
sok román stílus templomnál alkalmaztak don-
gaboltozatot) s különösen a kereszthajó alkal-
mazása által oly ünnepiessé tett térbeosztás-
sal. Kiválóan szépek a henger alakú oszlopok
fejezetei (kapiteljei.) A templom kívül belül

világos hamuszínre van festve; a talaj kassai
keramittal burkolva, mely a szentélyben díszes,
többszínű mustrával van élénkítve.

A belső fődísz természetesen a főoltár,
e mellékoltárokkal együtt a világhírű müncheni
Mayer-czég készítménye. Pompás retable
oltár mind a három gazdag polychon díszítés-
sel. A főoltár szigorubb román, a két mellék-
oltár egyes részeiben az átmeneti stílushoz kö-
zeledik.

A főoltár retable-része három román stílusú
fülkéből áll gazdag toronyszerű oromzatokkal,
A középső fülkében Szt.-Lőrincz életnagyságu
szobra; arcán az erély és ártatlanság egye-
sülnek. Egyik kezét rostélyon nyugtatja (tűz-
halál!) másikban pálmát tart (vértanúság!) A
jobb és baloldali fülkébe Szt.-László, Szt.-
Isván szobrai kerülnek rövid időn. A szent-
ség ház ajtaját olajfestésű kép ékesíti: Izsák
feláldozása; fölötte feszület, két oldalt két
angyal szobor rendkívül finom kivitelben. A
szentegyház belseje pompás fehér selyemmel
kárpitozva.

Az oltárasztal mellő lapját Krisztus és
négy egyházatya Szt. Jeromos, Nagy Szt.
Gergely, Szt. Ambrus, Szt. Ágoston
domborművé képei ékesítik, gazdag díszítésű
árkádok alatt. Az oltárasztal lapját csipkés ter-
ítő fedi (Dr. Belezna y K. ajándéka); dí-
szes párnákról Kazimír Róza gondoskodott.

A pompás oltár előtt két nehéz tömör bronz
öröklámpa ég (Oberbauer czég); az oltárgyer-
tyartartók szintén bronzból valók. Jobbra a fő-
oltártól fehér márvány asztalka (Janosó
Lajos ajándéka); rajta érczampolnák (Püspök y Teréz a.); a remek nagy harmonikus
csengőt Gécz y Lajos ajánlotta föl; a szent-
eltvízhintőt Németh Sándor, egy pompás
szőnyeget Schlauch Josephin; az ezüst-
kelyhet Dr. Korda Kálmán a remek nehéz
aranyhimzésű velumot Belkei Papp Anna k.
a keresztelő edényeket Erdélyi Károly,
szószékre való csipkehimzésű takarót Schlauch
Josephine; vörösbárony takarót Bonnetti
Ferenczné; oltárpárnákat B. Königwarter
Hermanné és a Korda-nővérek; egy remek
nehéz fehérselyem zászlót Magyarország véd-
asszonya és Szt. József képével Schlauch
Josephine végre e Németh Sándorné két oltár-
szőnyeget.

A baloldali mellékhajóban lévő lourdesi
oltárt Schlauch Nándor készítette. A kö-
zépső fülkében a lourdesi Szűz szobra, jobbra
balra Szt. Lajos, Szt. Ferdinánd olaj-
festésű képei. A kereszthajó baloldali szeglet-
falára van alkalmazva a szószék, szép román
stílusú minta szerint nehéz fából, gazdag ara-
nyozással. A szószék mellvédjének mezőin: Hit,
remény, szeretet, Alpha, I. H. S., Omega, végül
a tizparaucsolat táblái. A szószék mennyezete

rális párt pedig tapsol és ujong, midőn a kormány mindezek elé akadályokat akar gördíteni.

Nem vagyunk ellenségei a tőkének, de a munkás osztályt nem engedjük, hogy csak pusztá eszköz és áldozat legyen a nagytőke karmai között, — vajjon ki a liberiliasabb gondolkozásu, mi-e? vagy önök kik öntudatlanul hajbókolnak és tömjéneznek a kapitális előtt.

Igaz, hogy a mit a nemzet kíván, a mit a nép óhajt, az mind sérti a kormány hperloyalitását s éppen azért, mert a néppárt kitarítón küzd ez elvekért s mert védi és óvja a nép érdekét, szállka a szbadelvű párt szemében, — pedig ha igaz liberalizmusról van szó, és ezt keresni akarjuk e Házban, — mindenütt keressük, csak ott nem, az önök soraiban.

(Ejzenzés a baloldalon.)

Mocsy után Sima beszélt, kinek beszéde után a Ház megszavazta az új 16-ik §-t, holnap következik 18 §.

Az ülés fél háromkor véget ért.

Tisztelgések a bibornoknál.

Nagyvárad, aug. 9.

A bibornok névünnepe és a bihar-püspöki templom felszentelése alkalmából ismét mozgalmas képet, ünnepi színt öltött az impozáns püspöki rezidencia. Hódoló deputációk és gratuláló vendégek jönnek-mennek, sűrűnek-forognak a palotában.

A püspöki hitközség.

Vasárnap délelőtt az a hitközség tisztelgett a bibornoknál, amely a lehető legnagyobb jótéményben részesül ma a bibornok bőkezűségéből. Dr. Beleznay Károly, bihar-püspöki plébános — ma kétségkívül a képzelhető legboldogabb ember — vezette hibeinek küldöttségét a bibornok elé, hogy megköszönjék neki ezt a fejedelmi ajándékot. A megindulástól alig tudott szóhoz jutni a derék plébános. A bibornok is elérzékenyedve hallgatta az őszinte szívből jött szavakat s leereszkedő nyájassággal beszélgetett a plébánossal és az egyszerű hivel.

Hétfőn délelőtt három testület jelent meg a bibornok előtt, hogy öt névnapja alkalmából jókívánásaival elhalmazza.

A káptalan.

Elsőnek a káptalan és a központi papság járult az ünnepelt főpásztor elé. Nogáll püspök vezetése alatt megjelentek: Zajnai János,

Szakszó Rezső, Szécsényi Jenő, Schiefner Ede Palotay László és Bunyitay Vincze kanonokok, Széchenyi Lajos, Kucsovsky Lajos cz. kanonokok, továbbá a szemináriumi tanárok és elöljárók.

Nogáll püspök lendületes beszédben köszöntette az egyházfejedelmet. Az egyházmegye papsága — mondá — holnap különös buzgalommal fogja végezni a sz. misében imáját főpásztoráért ki szellemével, dicsőségével, jótékonyosságával, alkotásaival annyi fényt árasztott Sz.-László egyházmegyéjére. Most, mikor névünnepe az ő bőkezűségéből épített új templomot fog felszentelni az apostoli buzgóságu főpásztor, egyházmegyéjének papjai köréje gyülekeznek, hogy hódolatuknak, tiszteletüknek, szeretetüknek, ragaszkodásuknak és hálájuknak kifejezést adjanak. Örömmel teszik ezt s ez alkalomból őszintén kívánják, hogy amiért eddig tehetségét, munkálkodását s áldozatait hozta: az egyház, a haza és az egyházmegye javára sokáig tartsa meg Isten főpásztorunkat.

Schlauch bibornok meghatva válaszolt. Hangján észrevehető volt a meghatottság. Életében — mondá — ez a legboldogabb nevénapja. Születni — nem érdem; megkereszteltetni — Isten kegyelme. Boldognak érzi magát, hogy akinek nevét a keresztségben kapta, égi patronusának Sz. Lőrincznek tiszteletére Isten kegyelméből s a püspökség nyújtotta jövedelemből templomot emelhetett. Köszöni a káptalan és a központi papság által hozott jókívánásokat s igéri, hogy hajlott kora következtében talán kevesebb erővel, de nem kevesebb jóakarattal fogja ez után is szolgálni az egész haza és az egyházmegye ügyeit.

Beszédbé ereszkedett ezután a káptalan egyes tagjaival s megbeszélte velük a mai ünnepség egyes részleteit.

A lelkeskedő papság és a tanítók.

Majd a lelkeskedő papok, a hitoktatók és a helybeli kath. tanítók jelentek meg testületileg a bibornok-püspök előtt. Dencs János cz. kanonok, Nemeskey, Gabrielly és Vitkovsky plébánosok, Podráczky sz. széki ülnök, Wimmer Julián irgalmas rendű főorvos, Mesterházy kapuczinus quardián, Kledorfer vicarius Kiss Theodozius, Makucz zárdalelkész, Halász praefektus, Léky Pálffy és Pák, káplánok, Stark igazgató-tanító Oó Mihály, Ember György, Bé-

késy János, Kovalik János, Kalmár Illés, Magdics Károly, Vértesy Andor Nagy Lajos, Szamborovszky Rezső, Kucsera György, Ant Antal tanítók.

Nevükben Dencs János esperes üdvözölte a bibornokot.

Visszapillantást vetett beszédje elején a nemrég lefolyt páratlan fényű jubileumi ünnepélyekre, amelyeknek ez a templomszentelés méltó zárkövét megörökítését képezi. Majd ez alkalomból biztosítja a legjobb főpásztort a lelkeskedő papság és a megyei tanítók legmélyebb hódolatáról, tántoríthatlan ragaszkodásáról, hűségéről és legfőbb szeretetéről akik a mai ünnepen a a legbuzgóbb imádság hangján kérik az Egek Urát, hogy Eminenciája drága életét a legjobb egészségben és teljes meglegedésben tartsa meg, védje és őrizze tisztelői seregének és szereteteinek körében sz. engyházunk és kedves hazánk további védelme és felvirágoztatására, egyházmegyénk nagy dicsősége, büszkesége és javára, mindnyájunk öröme és boldogítására; és a boldogságos szüz Anya hatalmas oltalma és pártfogása szerezzze meg Eminentiaja üdvös törekvése és működése fáradalmas munkálkodására az Ur Jézus sikert és eredményt biztosító és boldogító áldását! Isten tartsa, Isten őrizze és éltesse Eminentiaját.

Mire ő Eminentiaja megköszönve a küldöttségnek szives figyelmét és jókívánatait, különös meglegedését nyilvánítva a jubiláris ünnepélyekről való megemlékezésért, melyek ő Eminentiajának oly sok és nagy örömet szereznek, melyekre most és mindig szivesen fog visszaemlékezni. Különösen hangoztatta a szeretetet, mely egész életében minden működésének munkálkodása és kormányzásának irányelvül szolgált a legjobb szándék és akarat kíséretében, mely eljárása és tetteiben őt mindig vezérlé, — Isten dicsősége és embertársainak sirontuli boldogsága! Bizik papsága ragaszkodása és szeretetén — melynek ez már többször félreismerhetlen jeleit adta — és biztosítva vizont a paságot és a tisztikart atyai szeretetéről és kegyelméről, — s néhányval a holnap templomszenteléséről pár szót váltva, a küldöttséget elbocsátá.

Az uradalmi tisztikar.

Végre Géczy Lajos főtiszt vezetése alatt dr. Korda főorvos, Kovács Béla főügyész, dr. Jancsó ügyész, Hoffmann Henrik, Bázár, Tölczel stb. uradalmi tiszték fejezték ki a névnap alkalmából jókívánataikat a bibornok-püspöknek, aki kegyesen fogadta az őszinte gratulációkat.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Augusztus 12. Nagyvárad város havi közgyűlése d. u. 3 órakor.

Augusztus 14. A belényesi tüzoltó egyesület nyári táncvigalma.

Augusztus 22. A nagyszalontai dalárda zászlófelavatási ünnepélye.

Szeptember 5. A megyei központi választás mány ülése.

Szeptember 6. Biharvármegye központi bizottságának ülése d. e. 10 órakor.

Szeptember 24. Katonai lóvásár Nagyszalontán.

Szeptember 25-29. Lóversenyek Nagyváradon.

Szeptember 27. Katonai lóvásár Nagyváradon.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **Templomszentelés Bihar-Püspökiben.** Ma délelőtt fog lefolyni Bihar-Püspökiben annak a csinos román stíly templomnak a fel-

gyönyörű mustráju pártázatával pompás hatást tesz.

A főoltártól jobbra, a kereszthajó egyik szeglet falánál nehéz fából faragott keresztlő medence áll; fölötte Jézus keresztsége, olajfestésű kivitelben. A medenczét e sorok írójának rajza után Buzássy József-jó hírű asztalos készítette. A jobboldali kereszthajóban áll a harmadik oltár: Jézus Szive oltára; a középső fülkében Jézus szive szobra; jobbra balra Sz. József, Sz. Katalin olajfestésű képek; az oltárt Schlauch Josephine és Kubicek Katalin készítették. Az oltár asztal első lapján, ép úgy mint a másik mellékoltáron kereszt, jobbra balra két imádó angyal olajfestésű képeivel. Hogy az oltárok elbűvölő szépségük mellett a liturgikus szabályoknak mindenben megfelelnek, talán fölösleges említenünk.

A kereszthajó másik falának közepe táján van elhelyezve a keményfából faragott gyóntatószék, mely a padokkal szöszékek, ker. kuttal együtt Buzássy József asztalos műve. A gyóntatószék költségeit különben Hoffmann Henrik vállalta magára. A padok a templom nagy részét elborítják; csupán a szentély és a kupola alatti szép négyszögletű térség szabad. Emilitésre méltó még a két fehér márvány szenteltvíztartó a hajó két oldalán.

A templom karzata csinos és tágas: róla

pompásan át lehet tekinteni a pompás dispoziciójú templomot, amelybe nagy ikerablakok bocsátanak bőséges világosságot. De aki a harangokra kíváncsi, az nem sajnálta, a fáradságot s jön néhány lépcsővel följebb; nemcsak a három harangban gyönyörködhetik, hanem a remek kilátásban, mely onnan a közeli Váradra nyílik.

A harangok közül a régít keresszegi Csáki Miklós püspök öntette 1745-ben; a másik kettőt a bibornok püspök 1896-ban. Ez utóbbiak közül a nagyobbik Sz.-Lőrincz harangja 4 métermázsa és 8 kilogr. a kisebbik, Sz.-Mihályé 156 kgr. Mindkettőt Horner Henrik öntötte Váradon.

Azonban futólagos leírásunknak végét kell szakítanunk: ime Bihar Püspöki ormáról megcsendül a »torony imádságos nyelve« ünnepre szent öröm ünnepre hív; valóban nehéz lenne részt nem vennünk a jámbor hívek örömeiben, kik ily remek Istenházában dicsérhetik a Mindenhatót; a jó plébános örömeiben, kinek fáradozását ily hűséges jutalom koronázza; a biboros főpásztor örömeiben, aki félszázados áldozópapságának emlékét ily gyönyörű művel örököltette meg; adja Isten, hogy még soká üdvözölhesse a nagylelkű egyházfejedelmet a szép templom karcsu tornya, ha elődei példájára el ellátogat egy egy imát rebegni. Sz. Lőrincz oltárához.

szentelése, melyet mintegy 40.000 frt költséggel a bibornok építtetett. B.-Püspöki nagyban készül a magas vendég fogadására. A községben 3 diadalkapu van felállítva. Egyik a falu elején, másik valamivel távolabb s a harmadik a plébánia előtt. Biharvármegyét Papp János megyei főjegyző és dr. Miskolczy Ferenc központi főszolgabíró, Nagyváradot pedig Dr. Bulyovszky József polgármester fogják képviselni. A felszentelési ünnepélyre a vidéki papság köréből is számosan megjelennek. Városunkból és a vidékről a híveknek nagy serege fog összegyűlni a ritka szép ünnepélyre. A szertartás $\frac{1}{4}$ 10 órakor kezdődik. Ő Eminentiaja $\frac{3}{4}$ 9-kor indul négyes fogaton a rezidenziából s utána mennek a káptalan fogatai, a segédkező papság és a többi vendégek. A templom előtt egy sátor lesz felállítva s ott fogják felkérni a bibornokot a templom felszentelésére.

* **A pápa pályadíja.** XIII. Leó pápa 10 ezer lira jutalmat tűzött ki a szent családot legjobban ábrázoló olajfestményre. A alakoknak teljes nagyságban kell ábrázolva lenniök s a festményt az egyházi művészeti kiállítás bizottsághoz Turinban 1898 május 21-éig be kell nyújtani.

* **Szerenád a bibornoknál.** Tegnap este 8 órakor Ő Eminentiaja a bibornok tiszteletére, nevenapja alkalmából a katonai zenekar a rezidenzia udvarban szerenádát adott, — melyet let a bibornok nyitott ablak mellett, hallgatott. A zene után pedig a helybeli tisztikar kérviseletében a Pokornytábornok vezetésével, 12 diszt — tisztelettel a bibornoknál, kit Pokorny szép szavakban üdvözölt — mire Ő Eminentiaja szívélyesen válaszolt. Kilenec óra tájban ért véget a szerenád, melyet nagy számu közönség hallgatott végig.

* **Szabadságotl járásbíró.** Török Károly nagyszalontai kir. járásbíró sulyos szembaja miatt hosszabb szabadságidőt kapott, helyébe Gyálókay nagyvárad kir. törvényszéki elnök kíségetőképpen B. Ujfaluban beosztott dr. Máró István nagyszalontai kir. aljárásbíró s sürögnyileg mentette fel ottani teendői alól s rendelte azonnal Nagyszalontára.

* **Autonómiai választások.** Tegnap három helyről kaptunk tudósítást az autonómiai gyűlésre küldendő kongresszusi tagok választásáról. Csátáron Gr. Batthyány József 30 szavazatot Zilahon pedig Hoványi Gyula 55 szavazatot, P.-Szőlösön ismét Batthyány József gróf 40 szavazatot kapott.

* **Készülődések a hadgyakorlatra.** A tatabi hadgyakorlatok idején szükséges csapat-szállító vonatok készletben tartására már most utasítást kaptak a dunántúli üzletvezetőségek, hogy a nagyobb szállítások akadálytalanul legyenek lebonyolíthatók. Ez alkalomra egy külön telefonvonalat is állítottak s a miniszter már most intézkedett, hogy egy éjjel-nappal működő posta- és távirtdahivatal álljon a hirlaptudósítók rendelkezésére. A külön udvari vonatot Csepelka főfelügyelő vezeti. A baranyai vadászatok alkalmából a miniszter Laskafaluban az állomás mellett királyi várótermet építtetett. A nagy gyakorlatokon két igen érdekes és teljes új gyakorlati próbát kísérelnek meg, nevezetesen egy bicikli századdal és a léghajónak a hadi szolgálatban leendő alkalmazásával.

* **A megyei igazoló választmány ülése.** Biharvármegye igazoló választmánya tegnap délelőtt 10 órakor ülést tartott a vármegyeház kis termében a legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállítására végett. Az ülésen jelen voltak Papp János főjegyző elnöklete alatt Széchenyi Jenő, Cziffra Gerő, K. Gálbory Sámuel, Szunyogh Loránd és Baranyai András. Az ülésen megállapították a megyei virilisták névjegyzékét, melyből saját kivánságukra kihagyták Gr. Almásy Kálmánt és Terényi Lajost, kik Békésmegyében va-

lamint Gr. Zichy Ferencet, ki Nógrádmegyében akar virilista lenni. Viszont saját kérelmek folytán a következők lettek pótlólag felvéve: Dr. Beöthy László, Marjay Péter, Balogh Lajos, Rigó Lajos, Vidovich György, Fejér Nándor, Szuchanek Antal, Dr. Karsch Loilion, Végső Gellért, Marion István, Dr. Balogh Elek, Szikszay Lajos, Végh Vincze, Ujlaky Ferenc, Sántha István, Szép Sámuel, Kornstein Hermann, Dr. Roth János, Zsigó Endre, Czajlik György, Jakabffy Lipót, Ignát Jakab, Fényes Endre, Bulyovszky József és Christin János; irásbéli bejelentés folytán pedig még mintegy tizenötön. A megállapítási lista f. hó 19—31-ig közszemjére lesz kitéve a vármegyeházán az esetleges felszólalások miatt.

* **Látogatás az árvaházban.** Br. Gerliczy Felixné csillagkeresztes hölgy, a nagyváradai nőegylet elnöke a hét első napjain, Gyulán időzött a Wenckheim Krisztina grófné jótékony-sága folytán fenálló gyulai árvaház megtekintése végett. Ez idő alatt a gyulai rom. kath. plébániának volt szívesen látott vendége.

* **Nagyváradiai Oroszországban.** Megirtuk nem régiben, hogy a moszkvai nemzetközi orvosi kongresszuson Nagyváradról a többek között Rimanóczy Kálmán építész is részt vesz. Tegnap azonban kellemetlen meglepetést szerzett az orosz kormány Rimanóczynek. Egy levél érkezett ugyanis Moszkvából hozzá, melyben a kongresszus elnöksége tudatja vele, hogy a kormány megtiltotta, miszerint a kongresszuson építészek is vehessenek részt s így a számára kiadott vasuti ingyen s kedvezményes jegy érvénytelen s hogy ennek folytán egyáltalán semmiféle kedvezményben nem részesül. Rimanóczy ennek következtében nem utazik el Oroszországba. Mégis csak különös udvariassági fogalmakkal bírhat az orosz kormány, hogy az utolsó perczen tudatja egyes kongresszusi tagokkal, hogy nem mehetnek el Moszkvába, Révész urnak legalább idejekorán megüzenték hogy nem mehet Oroszországba, — mert zsidó s így még volt ideje a reája sérelmes határozat ellen apellálni, Rimanóczynek azonban már nincsen.

* **Uj járásbíró.** Király Ő Felsége Kiss András szegedi kir. törvényszéki bírót járásbírói minőségben a berettyó-ujfalui járásbírosághoz helyezte át.

* **Uj anyakönyvvezetők.** A belügyminiszter legujabban a következő biharmegyei anyakönyvvezetői kinevezéseket eszközölte. Anyakönyvvezetővé a Sz.—K.—sz.—miklósi kerületbe Vincze Béla községi jegyzőt, anyakönyvvezető helyettesekké pedig a rézbányai kerületbe Kertész István okl. jegyzőt, a szászfalvaiba Szabó Gábor községi irnokot, a feketebátoriba Holdstein Jakab irnokot, a belényes-ujlakiba Herczeg Dezső okleveles jegyzőt, a jákó-hodosika Gáspár Sándor ev. ref. tanítót, az érmihályfalvaiba Jakab Géza segédjegyzőt nevezte ki s mindegyiket az anyakönyvvezetéssel és a házasság kötések körüli közreműködéssel is felruházta.

* **A gyulavidéki rom. kath. tanító-egylet** mely a békés- és délbiharmegyei rom. kath. tanítókat egyesíti, f. évi közgyűlését augusztus 31-én fogja Endrődön megtartani, hova — mint halljuk — a megyebeli tanítók nagy száma fog egybeseregleni, részint a gyűlés tárgysorozatának érdekessége, részint azon körülmény folytán, hogy a tanítóság egyik legigazabb barátját, a közszeretben álló Grócz Béla endrődi prépost-plebánost fogja a közgyűlés, mint szíves házigazdát tisztelhetni. A tárgysorozat pontjai közül — mint actualis themákat, felemlítjük a következő értekezéseket: 1. A népiskola a második ezredévben. 2. A történelem és egészságtan a népiskolában. 3. Az új gazdasági ismétlő iskola. 4. A slójd oktatás gyakorlati

haszna. 5. Az új népiskolai tanterv revízió kérdése. A gyűlés üdvözölni fogja Fecser József kartársat azon alkalomból kifolyólag, hogy nevezett 50 évi tanítóskodása után Ő Felsége az érdemkereszttel kitüntette. A részletes meghívót és programot annak idején közléte-endjük.

* **Szolgálatkészség — 40.000 frtért.** Nagyvárad város nagyon hirdetett kimeríthetetlen hitelle, úgy látszik csak a levegőben van. Legalább ez utóbbi időben még a kaszárnya építésére sem adtak kölcsönt. Egy naiv gyulai uri ember Greiner Antal most segítségére akar jönni Nagyváradnak, hogy egy kis parázs pénzhez jusson. Ajánlatot tett Nagyvárad városának hogy közbenjár a város részére veendő két millió forint kölcsön kieszközlésénél. Elég gondos azonban önmaga iránt a milliókban utazó ügynök s két %-ot, vagyis 40 ezer frt jutalmat tűz ki magának a fáradozásért. Nem kér a város az ilyen jóakaró támogatásból.

* **Kinevezés.** Papp Miklós nagyváradai pénzügyigazgató Kuti Jánost a nagyváradai m. kir. adóhivatalhoz hivataloszállgá vá nevezte ki.

* **A csatornázás tervéi** Alig pár évvel ezelőtt olyan rózsás színben láttuk Nagyvárad város pénzügyeit, hogy programot alkotunk, a melyben igen sok nagyszabású intézmény létesítése fel volt sorolva. A többek között általános csatornázásról is beszéltünk, s különösen az utcák rendezésénél mindég ott volt akadályul — a csatornázás eszméje. Alig pár rövid év után ott vagyunk, hogy még alig valósítottunk meg valamint a nagy tervezésekből s pénzünk sincs, sőt ellehetünk készülvé, hogy nagyon is közel van az idő, midő a közköltőt emelni, kell. A csatornázáshoz szükséges előnunkálatok és tervek elkészítésével a város a Walsler céget bizta meg. Tegnap érkeztek meg a tervek a városhoz. Most azonban már nincs szó általános csatornázásról hanem csak a belvárosról s így nem vesszük legalább egyelőre, hasznát a drága pénzen elkészített terveknek. Fél ő hogy az ezrekbe kerül városháza tervek mellé legalább a jövő században édes és drága reliquákat mutogathat a város.

* **Katonai hír.** Fogl Ernő, a Nagyváradon állomásozó József főhercegről elnevezett 37. gyalogezred főhadnagya, saját kérelmére a tartalékba helyeztetett.

* **A hegybíró esküje.** Több vármegye kérdezősködése folytán a belügyminiszter tudatta tegnap Biharvármegyével, hogy a hegyközségi hegybíróknak okvetlenül kell hivatalos esküt tenniök, mert állásuk köztisztviségi jelleggel bír. Együttal elrendeli a miniszter hogy ha ez valamely hegyközség rendtartási szabályzatába nem volna fel vézve, úgy pótlólag vétessék fel. Ez csak most jutott eszébe a miniszter urnak.

* **Összeszúrkalta a törrel.** Szomorú végű egyenetlenkedésről — kapunk hirt a közeli K.-Apáti községből. Két ember már régen el-lenséges indulattal viseltetett egymás iránt s tegnapelőtt véres jelenet keletkezett a gyűlöletből. Levelezőnk a következőket írja: szombaton reggel K.-Apátiában Weiszlovics Gyula itteni uradalmi bérlő ellen gyilkos me-renylet történt, a tettes Zeiterer József ny. cs. és kir. százados és jelenleg a gr. Csáky család alkalmazottja volt, ki meglesvén Weiszlovicsot, a midőn az a gazdaságának majorjában mit sem sejtve védtelenül járkált; reárontott és a zsebében elrejtve kézben tartott törrel rajta hét sulyos sebet ejtetett. Weiszlovics meglepetésében a nála levő kis lovagló vesszőjével védelmezte magát, de a sulyos sebek és a nagy mérvű vérvesztés folytán ereje elhagyta és csupán a közeledő léptek zaja mentette meg életét, melynek hangjára a tettes elszaladt. A tett oka

bosszu volt, melyre Zeiterert az indította, mivel Weiszlovics a régebben szenvedett rágalmazásobért egy a katonai becsületbirósághoz, valamint a büntető bírósághoz fordult. Zeiterer ellen az áldozat családja a bünvádi eljárás megindítását kérte, Weiszlovics Gyula sebei súlyosak s dr. Grósz Albert, dr. Fráter Imre és dr. Hoványi Ferenc orvosok gyógykezelik.

*** Jóváhagyott közgyűlési határozatok.** A minisztertől tegnap több ügyben megérkezett a jóváhagyó határozat Nagyvárad városához. Így jóváhagyta az újvárosi községi elemi iskola részére az Őr-utcai telek megvételét; a gyámügyi és gondnoksági szabályrendeletet és a községi iskolaszék újraszervezését.

*** Örökösök kerestetnek.** Borsodmegye alispánja köröztetti Tóth Pál devceseri születésű, Miskolcson f. év június 12-én elhalt napszamos feleségét. Cséki Terézt, hogy a hagyatékot átadhassa neki. A körözüvnyt Bihar-megyébe is elküldték.

*** A vöröskakas a vidéken.** Tegnap előtt hajnalban a Beznye község határában Kakécsi Kosztán kárára 5 kereszt rozs és egy kereszt buza leégett, akár az anélkül is rossz terméssel sujtott gazdát mélyen érteni amennyiben biztosítva nem volt. Valószínű hogy valamelyik haragosa gyújtotta fel, legalább a csendőrség nyomozásából ez tűnt ki. Nagybaródon az este 1/2 10 órakor Kuk László tulajdonát képező ház a kéménytől kigyuladt. A tűzoltóság elég gyors oda érkezésekor már annyira elharapódzott a tűz, hogy csakis a szomszédos szalmafedelű házak mentéséről lehetett szó, ami sikerült is.

*** Megmérgezett asszony.** Pár nappal ezelőtt megirtuk, hogy Filip Tódorné Filip Tódor felső lugosi lakos neje mérgezési tünek közt elhalt. Az esetről most már tudósítónk részletesen a következőkben értesít: Filip Tódorné elhalálása előtt egy héttel erős fejszagatásokban szenvedett és elhívatta magához e miatt a már pár év óta bejáró Miklós Flóránét, aki öt rendszeren gyógykezelti szokta. Most is így történt, a kurozsló asszony holmi füvekből főrdőt készített Filipnének és ebbe ültette őt, mely füvek között több mérges növény is lehetett, mert mint az orvos törvényszéki boncolás megállapította, a fürdés következtében előállott megátolhatlan nagy hányási inger és görcsök okozták halálát. Dr. Molnár István élelő orvos mint halottkém a hulla megvizsgálása után tette a feljelentést a bíróságnál, mert a hullán a nem természetes halál tünetei mutatkoztak. A halott belső részét felterjesztik Felletár Emil országos művegyészhez Budapestre.

*** Panasz a katonákra.** Zai ch János, a Garasos hid bérlője panaszt emelt a rendőrségnél, hogy a rozoga, gyenge hidon a katonaság csapatosan szokott átkelni sőt még csomagokat, nagyobb terheket is szállítanak a hidon. A kapitányi hivatal átirt a katonai állomás parancsnoksághoz, hogy a tömeges csoportos átkelést tiltsa meg.

*** Cséplés rendőri fedezet mellett.** Markovits földbirtokos pusztapankotai tanyáján, Gyapju község mellett, mint lapunknak írják, a munkás nép nem volt megelégedve a keresettel s abban hagyta a cséplési munkát. A sztrájkoló munkásokat a csendőrséggel összefogatták s azóta megy a munka. A cséplésnél foglaltoskodókat állandóan őrzik.

*** Tűz Gyalánban.** Szombaton délben a Belényestől mintegy félóránnyira levő Gyalán községben tűz ütött ki. A községből hirt adtak Belényesbe s a belényesi tűzoltók Pap Geronaltak a tűz színhelyére, de már akkorra 3 ház leégett. A tűzoltóknak sikerült a tüzet lokalizálni s a szél miatt ugyancsak veszélyben lévő házakat megmenteni.

*** Talált hulla.** Karancsi János napszamos f. hó 3-án délután 5—6 óra között Szalontáról 3 kilométer távolságban, Sarkad irányában a vasuti töltés oldalán, a bokrok között — ujság papirosba göngyölve — egy már teljesen feloszlásnak indult fiú csecsemő hullát talált. — A rendőrség — a csendőrséggel vállvetve erélyesen nyomozza a lelketlen anyát.

*** Hogy hívják a büntető törvényszéket?** Bejött valahonnan Tenke tájékaról tegnap 4 parasztember Nagyváradra, kik még soha életükben nem voltak Váradon. Valami büntető tárgyalásra voltak beidézve, de minthogy nem tudták, hogy hol van a büntető törvényszék megállítottak egy ügyvédet az utcán s kérdezősködtek.

— Melyik törvényszéket keresik, kérdé a fiskális, a polgárit?

— Nem biz a, kérem ássan, feleli az egyik paraszt, hanem a rabló törvényszéket.

Az ügyvéd kérdezősködéseire aztán kitűnt, hogy a büntető törvényszéket hívják a parasztlak rabló törvényszéknek. Nem rossz.

*** Hányszor kell a kéményt tisztítani?** A kereskedelmi miniszter tegnap tudatta Biharvármegyével, hogy Baranyamegye hozzá intézett azon felterjesztésének, hogy ezentul a kis községekben a kéményeket nyáron kétszer, télen négyszer kelljen csak tisztogatni. kötelezőleg helyt nem ad, hanem ezentul is havonként legalább egyszer kell a kéményt tisztogatni!

*** Tragikus halál.** A Berettyó—Ujfaluban mult héten történt végzetes vigyázatlanság egy újabb tragikus fordulatáról értesít ottani levelezőnk. Annak a szegény Tóth Lajos nevű napszamosnak felesége, kinek pálinka helyett karbolsava öntött a poharába Boros Gyula gyógyszerész segéd, már régebb idő óta ágyban fekvő beteg, kinek összes szükségleteit férje fedezte, mert más különben egy krajczár vagyona sincs. Mikor tegnapelőtt a szerencsétlen beteg asszonynak hírül hozták férje borzasztó halálát, a szerencsétlenre a gyászhir oly n beverő hatással volt, hogy szívéhez kapván, egy jalkiáltás mellett szörnyet halt. A tegnap megéjtett orvosrendőri boncolás kiderítette, hogy a szánalomra méltó teremést szívszélhűdés érte, mely azonnali halált okozott. A halálos itálért Kovács Árpád gyógyszerész fogják felelősségre vonni, mivel Boros Gyula csak az expedícióval és az irodai munkálatokkal foglalkozik. Annál nagyobb a részvét iránta, mert most akart Komádiban patikát nyitni és nemrég tartotta eljegyzését egy b-ujfalusi nővel. A végzetes tévedés onnan keletkezett, hogy a pálinka és a karbolsav egymás mellett állottak teljesen egyforma üvegben, mely véletlenül felcserélődött.

*** Öngyilkosság.** Kiss Mihály elaggott sarkadi lakos f. hó 6-án reggel 6 órakor szobájában a mestergerendára felakasztotta magát mire tettét észre vették, már halva volt. Az ok: életuntság.

*** Kegyetlen apa.** Szabó Lajost bajji lakost nagy családdal áldotta meg a végzet, de a nyolcz tagu család fentartására — kevés vagyonnal. A szerencsétlen apa, látván családját nyomorát, ivásra adta magát s azt a pár forintot, amit annak előtte hetenkint szorgalmasan családjának vitt haza, most a korcsmába beitta s részegségében ütötte verte gyermekeit. Ilyen részeg állapotban ment haza a napokban. Otthon egyedül csak a kis beteg fiut találta. A szerencsétlen apán erőt vett a düh fia láttára s a szerencsétlen fiucska egy kád vízbe dugta, hogy megfulladjon s midőn látta, hogy ugy nem hamar végez vele, zsineget kötött a fiú nyakára s felkötötte egy leakasztott kép helyére s midőn onnan is leszakadt, többször a földhöz vágta, a mikor végre a fiucska nagyanyja, ki a szomszédban lakott, meghallotta a kis unokája sírását s megszabadította a brutális ember kezéből. — A kegyetlen apa az ügyészség börtönében várja büntetését.

*** Elveszett.** Szombaton augusztus 7-én este 7—8 óra között a Széchenyi-téren egy vertheim kassza kulcs elveszett. — a megtaláló

kéretik azt a tulajdonosnak Gálli László fő-utcai cipész üzletében átadni, hol illő jutalomban részesül.

*** Katona zene.** Ma este 8 órától kezdve a »Lloyd« kávéházban a katona zenekar játszik.

Félholtra verte a tolvaj.

— Egy betörő vakmerősége. —

Vasárnap éjjel vakmerő betörés és garázdaságot követett el Batori Lajos és Batori József.

Midőn elcsendesült a zaj, az éjcsendjében a gyönyörűséges mákvirágok feltörték Rothbart Bernát kereskedő pinczejét a Peczsoron. Javában dézemálták a pálinkát, sőt egy kisebb hordót telehuztak szilvorummal már, mikor Rothbart észrevette, hogy idegen jómadarak járnak a pinczejében. Az udvarról magához vett két napszamos embert s ezekkel a pinczébe ment.

Mikor a Batori-testvérpár észrevette a gazdát, Batori József elszökött. A másik, Batori Lajos pedig látván, hogy nincs menekülés, neki esett az egyik napszamosra Gicze Vaszilára.

Mielőtt még Gicze üthetett volna, már kicsavarta Batori Lajos kezéből a vasvillát s s főbe vágta vele Giczét.

Ez még nem volt elég, hanem addig ütötte, míg látta, hogy mozog.

A szegény ember eszméletlenül feküdt a földön, s még a gazember akkor is ütötte, bizonyára azért, hogy kitöltse boszuját, amiért megzavarták a betörést.

Nem menekült meg azonban egyik gazember sem; mert menekülő Batori Józsefet a Nagypiacz-téren egy baka elfogta; a másikat pedig még a pinczében elfogták.

A súlyosan, életveszélyesen sérült szegény embert beszállították a biharmegyei közkórházba, a hol élethalál között fekszik. Az orvosok nem sok reményt fűznek az életéhez.

A két jómadarat pedig átkísérték a kir. ügyészség fogházába.

TANÜGY.

Az ipartanodai bizottság ülése.

Nagyvárad város ipartanodai bizottsága tegnap délután ülést tartott a városházán. Jelen voltak:

Ragány János elnök, Jankovits János, Bertsey György, Óváry Lajos, Andriská Károly, Mészáros József, Guttman József, Mártonffy Bogdán, Láng József, Rozslay Géza, Weisz Károly, Krüger Viktor, Sztarill János, Szücs Izsó, Hann Lajos, ifj. Cser János, Óó Mihály, Lovassy Andor.

Első sorban a segédrajztanári állás betöltésére meghirdetett pályázat eredményével foglalkoztak. Pályáztak Sziropka Szilárd, Matkó Benjamin, Sztankay Lajos és Kozár Mihály.

A bizottság a közgyűlésen 3 pályázót jelöl ki és pedig a következő sorrendben: 1. Matkó Benjamin, 2. Sziropka Szilárd, 3. Sztankay Lajos.

A jövő tanévre az ipariskolai óradijas tanítók kijelölésére az elnököt, igazgatót, jegyzőt, főgondnokot és Krüger Viktor, Lovassy Andor, Bertsey György, Óváry Lajos, Andriská Károly tagokat választották meg s a jelölést a bizottság elé terjesztik.

Megütközést keltett Propper N. János, a kereskedelmi tanítéztett igazgatójának a kir. tanfelügyelőhöz intézet panaszokodó levele, a kereskedelmi alsófoku iskolának az ipartanodai bizottság felügyelete alá vonása tárgyában. A levélben az igazgató sérti a városi tanácsot, az ipartanodai bizottságot s annak elnökét.

Megbizták az elnököt, hogy a gyanúsítást és sértést megfelelő módon utasítsa vissza.

Az ipartanodai bizottság részéről a Szed-

la r i k né-Dudinszky Anna által fenntartott nőipariskola megtekintésére kiküldött bizottság: Lovassy Andor, Bertsey György és Szűcs Izsó beterjesztette jelentését. Ebben igen elismerő hangon nyilatkoznak az iskoláról; az eredmény kielégítő, a készített munkák izlások. Még több nőiparágakat kellene azonban meghonosítani, de ehhez segélyezés kellene. Kérje fel a bizottság a várost, hogy évenként 150 forint segélyt adjon, a kereskedelmi és iparkamara pedig államsegélyt eszközöljön ki az iskola részére és pedig gépekben. A jelentést tudomásul vették.

Ezzel az ülés véget ért.

Felekezeti iskolai felügyelő. A vallás és közoktatásügyi miniszter N á t a f a l u s s y Kornél nagyvárad kir. tankerületi főigazgatót a békési ev. ref. gimnázium és a csabai ág ev. felekezeti algimnázium látogatásával és e két intézet felett az állami felügyelet gyakorlásával bizta meg az 1897/1898-iki tanévre.

IRODALOM.

— **Egyházi zenészet és festészeti ösztöndíj.** A néh. Haynald Lajos kalocsai bíboros-érsek alapítványából jövő év január 1-től kezdve, 3 esetleg több évre való 2 festészeti és zenészet ösztöndíj alapítvány üresedik meg, melyre a kath. egyházi zene, festészet vagy szobrászat terén működő bár mely kath. ember pályázhatik körülönség nélkül. A festészeti vagy szobrászati ösztöndíj évi 350 frt. a zenészet ösztöndíjra pályázóktól a Bold. Szűz, tiszteletéve irt. «Magnificat» dicsének teljes és csonkítatlan szövegeinek megzenésítése kívántatik a XVI. századbeli Capella» modorban hat szólamu négyes karra. — A pályázati határidő f. év október végéig tart.

MULATSÁG.

Mükedvelői előadás Belényesen.

— Belényes aug. 9.

Kitünően sikerült mulatságot rendezett a belényesi református egyház f. hó 7-én szombaton a városi vendéglő nagytermében. A közönség oly nagy érdeklődést tanúsított az előadás iránt, minő ritkaság Belényesen.

A program első pontja Papp Olga k. a zongora játéka volt, ki nagy előkészületre, főleg rutinra valló játékaival zajos tapsokra indította a közönséget.

Ezután a »Felhívás keringőre« című egyfelvonásos francia vígjáték került színre s utána a »Rablógyilkos« című ötlettel vígjáték, a kettő között pedig Papp János adott elő egy monológot élénk derűtséget ébresztve a nézőtérben. A közönség nem is fukarkodott tetszés nyilvánításával.

A program magvát a már említett két egyfelvonásos szindarab képezte, mely elé nagy érdeklődéssel nézett a közönség s érdeklődése jogosultnak is bizonyult, mert mind a két darab, de különösen a második oly pompás szövegű előadásban ment a minő mükedvelői előadásban a ritkaságok közé tartozik.

Papp Olga k. a szerepét (az első darabban Antonia, a másodikban Párad asszony) igen szépen játszotta. Nagy gondot fordított szerepére s igyekezett azt minél tökéletesebb alakításban vinni a közönség elé, a mi sikerült is.

Beliczay Irénke k. a már többször vett mükedvelői előadásokon részt s töle megszokta a belényesi közönség, hogy minél jobbat tökéletesebbet nyújtson, de ennek dacára is mindenkit meglepett az a könnyedség, biztosság s otthonias mozgás a színpadon, a mi egy művésznőnek is dicséretére válnék. A »felhívás keringőre« cz. darabban Matild szerepét, a »Rablógyilkos«-ban Angelika szerepét játszta mindkettőt gyönyörűen. Ettől eltekintve is igen kedves színpadi jelenség s már pusztán megjelenésekor lelkes fogadtatásban részesült.

Ujfalussy Gizella kis szerepében is igen kedves ügyes volt. Zajosan megtapsoltak.

A férfi szereplők közül Papp János és Sipos Béla, az előbbi mint őrmester, az

utóbbi mint államügyész, ügyes mókáikkal állandó derűtségben tartották a nézőket.

Az első darabban a főszerepet Beliczay Elek, a másodikban ifj. Kocsán János játszottak teljes sikerrel.

Kasiap Gyula, Zankó Zoltán, kisebb szerepekben ügyeskedtek.

Az előadás után táncz volt.

A jelen volt hölgyek névsora a következő.

Asszonyok: Beliczay Elekné Kajetán Jánosné, Elekes Józsefné, Kosztolányi Károlyné, Dr. Nagy Kálmánné, Nerper Dezsóné, Papp Gergelyné, Papp Józsefné, Sipos Imréné, Vazul Steer, Varga Károlyné, Vég Jánosné. Halász Imréné, Jancsik Gézané, stb.

Leányok: Beliczay Irénke, Buteán Ilonka és Bella, Fibik Miluka, Fancsik Etelka, Irsa Vilma, (Nagyvárad) Kosztolányi Erzsike, Marosi nővérek, Nerper Anuska, Papp Olga, Sipos Róza, Szöllősy Erzsike (M.-Cséke), Ujfalussy Irma, Giza és Klárka (Nagyvárad) Vachter Irma és Sarolta stb.

A brátkai táncmulatság.

— Saját tudósítónktól. —

Szépen sikerült táncmulatság volt folyó hó 8-án Brátkán Gróf Batthányi József kastélyában, az építendő gör. kath. templom építése javára, melyen a vidék nagyszámu intelligentiája is megjelent. A kedélyes táncmulatság csak a hajnali órákban ért véget. A négyeseket 40 pár táncoltak.

A jelen volt hölgyek és notabilitások névsorát itt közöljük.

Asszonyok: Szolcsányi Hugoné (N.-Várad), Reniczky Sándorné (Brátka), Balogh Viktoriné (N.-Várad), Czibenszky Lászlóné, Novák Józsefné (N.-Várad) Farkas Mórné (Brátka) Heimann Lipótné (N.-Várad), Jaszenszka Melanie urnő (N.-várad.)

Leányok: Mihalovszky Hedvig, Mihalovszky Irén (N.-várad), Novák nővérek (N.-várad.) Szolcsányi Olga (N.-várad), Kottán Irén és Ilonka (Élesd), Farkas Melan Fischer nővérek, Feldheim nővérek (Brátka) Balogh Irén (N.-várad) stb.

Notabilitások: Telegdy József orsz. gyűlési képviselő, Szolcsányi Hugó jogtanár, Beniczky Sándor honv. százados, Farkas Mór huszár őrnagy.

A jótékonyczélna: Telegdy József orsz. gyűlésiképviselő 100 frtot adományozott:

A Réti polgárok táncestélye. Szépen sikerült táncmulatság folyt le vasárnap este özv. Tóth Benedekné nagytemető-utcai házában. A réti polgárság nevében ifj. Jankay Mihály fejtett nagyobb tevékenységet a rendezőség körül.

Jelen voltak asszonyok: Horváth Józsefné Bran Mihályné, Farkas Jánosné, Reis Antalné, Rózsa Sándorné, Netezer Jánosné, Stern Károlyné, Horváth Sándorné, Jankay Mihályné, Ötvös Bertalanné, Ráduly Péterné, Korodi Ferenczné, Karsai Lászlóné, Györkey Ferenczné.

Leányok: Horváth Piroska, Álmosdi Berta, Balogh Rózsika, Tarcsi Mariska, Netezer Ilona, Györkei Linka, Márkus Jozepin, Jankay Erzsike, Karsai Margit, Nagy Ilonka stb.

SZINHÁZ ES MŰVESZET.

Csizmadia mint kísértet.

Vasárnap este harmadszor lépett fel a Vizváry család a színpadon. »A csizmadia mint kísértet« című érdekes vígjáték volt kitéve a műsorra, mely már rég óta a délutáni előadások műsorának niveaujára degradálódott, de a melyet a Vizváry kedvéért újra visszahelyezett az igazgatóság a régi helyére.

Ebben a gyerekes bohózatban ugyanis Vizvárynak kitünő szerepe van, mint Miska csizmadia inasnak. Olyan kitünő, mely képes megmenteni ezt az elcsépett darabot s élvezetet szerezni a közönségnek kopottsága dacára is. A nagy művészek egyik fő sajátága, hogy nincs olyan szerep, melyből ők valamit ne tudnának csinálni. Vizváry, ki a megkacagtatás, a tetszés keltés művészetének összes titkát ismeri, ezt az alakját is olyan gondal vette pártfogás alá, mint akármelyik már ma-

gában is hatásos szerepét s ennek köszönhető az a minden bírálaton felül álló alakítás, melyet Vasárnap újra bemutatott a színpadon. Neje: Szigethy Jolán a csizmadia házárto, de könnyen békülő feleségét adta, szokott kitünő temperamentumával.

Vizváry Mariska a csizmadia leányának szerepében ennivaló arányosan játszott Finom naivsággal, élénk kedélyvel s kedves, derült hangulatban vagy a hol kellett megható érzékenységgel mondta s játszotta le szerepét. A közönség ismételve többször kitapsolta a lámpák elé.

Bács, Czákó, Tompa és Pesti méltó keretet adtak a Vizváryék művészi előadásához. Közönség szép számmal.

Ármány és szerelem.

Valóságos »kis« Nemzeti színházzá változott tegnap este a színpad. Nem kevesebb mint 4 tagja lépett fel Schiller »szentimentális s rém hosszú darabjában; Az »Ármány és szerelem«-ben. Ez a darab valószínűleg csak azért lett a repertoireba felvéve hogy Vizváry Mariska k. a. Lujza nagy szerepében bemutassa, hogy Drámai alakításokra is mily nagy képességekkel bír. Ez a szerep egyike a legnehezebben megjáthatóknak, rendkívül igénybe veszi a színész minden tehetségét s örömmel láttuk, hogy a k. a. mily bátran vágott neki annak a feladatnak melyet ha nem is oldott meg teljes pyeczizitással, de igyekezett és ügy buzgalma nagyon meglátszott minden egyes jeleneten, úgy hogy különösen a második felvonás végén alaposan rászolgált a sűrűen felhangzó tapsokra, két csokrot is kapott.

A Vizváryi Vizváriné és P. Adorján Berta művészetéről tér hiány miatt nem írunk bővebben, De izléstelennek találunk e 3 művész országosan elismert magas tehetségét külön feldicsérni.

A többi szereplők a kellő magas niveauon állottak. Tompát külön meg kell dicsérnünk.

Vizváry mint Pry Pál. Ma este Bucsuzik el Vizváry Gyula, a nemzeti színház kitünő művésze, általában legjobbnak ismert alakításában. Pry Pálban, a nagyvárad közönségtől. Ez a szerepe Vizvárynak olyan kifogástalanul pompás, hogy jobban Pry Pált még Angliában sem tudják játszani. Mint értesülünk az előadás iránt oly érdeklődés nyilvánul a közönség körében, hogy már tegnap csaknem az összes jegyek elkeltek.

Heti műsor.

Kedd: Pry Pál. (Vizváryék bucsu fellépte.) Szerda: Lili. Csütörtök: Böregér. Péteken: Garasos alispán (új előszór.) Szombat: Hütelen előszór (Horváth P. jutalomjátéka.) Vasárnap: d. u. Méltóságos csizmadia este: Kék asszony.

SPORT.

Czéllovészlet. A polgári lövőházban július 25 és augusztus 1—8-ik napjain tartott lövészeten kilövetett 820 lövés, 529 találóan 317 körrel. Szeget lőttek: Kuncz Gusztáv és Török László. Négyeseket lőttek: Mezey Mihály és Török László ötöt-ötöt, Kuncz Gusztáv négyet, ifj. Tóth Ferencz kettőt. Díjakat mély lövésekre. Arany díjat Kuncz Gusztáv, ezüstdíjakat Török László és ifj. Tóth Ferencz. Körlovésekre: az arany díjat Mezey Mihály és ezüstdíjakat Török László és ifj. Tóth Ferencz nyerték.

Igazságszolgáltatás.

Táblai ítélet az apa gyilkos ügyében. A helybéli kir. Itélő-Tábla az apa gyilkos T a b o r a Demeter elleni bűnügyben. — melyben mint olvasóink emlékezhetnek a kir. törvényes — a múlt hónapban ítélt — ma hátrányos, és pedig a vádlottra nézve hátrányosan, mert a törvényes ítéletét, mely szerint vádlott két évi fegyházra ítéltetett — megváltoztatta a Tabora Demetert 4 évi fegyházra ítélté.

REGENY-CSARNOK.

Borura derű.

— Elbeszélés. —

Írta: Kritsa Róza.

Megvan ijedve, mert azt hiszi, hogy birtokaim tulterhelve vannak s azért nem fordulok takarékpénztári hitelhez azért kerülm, mert nem akarom nyilvánosságra hozni, — kikerülődő az emberek szánalmát, vagy kárörömét — zilált vagyoni helyzetemet. Mig, ha tőle veszek pénzt, az titokban marad, mert az uzsorások nem szokták firtatni a világ előtt, hogy kiknek nyuzzak a bőrét! És nekem pénz kell mihamarább s csak te segíthetsz rajtam Viktor.

— A mint már mondtam kedves atyám valóban nem tudhatom, hogy miként juthatok pénzhez — szólt csuggetegül Viktor.

— Lehetetlen fiam, hogy ki ne találjad volna tervemet, hiszen egy 26 éves férfinak már gondolkodni kell a házasságról. Egy gazdag leány részére, ki fog minket rántani a bajból.

— De hisz Ilon nem gazdag, vagyontalan szülők gyermeke — sóhajtá busan Viktor.

— Ki beszél most Ilonáról? Ki az az Ilon? — kérde bámulva atyja. — Ás vagyontalan!... No csak éppen az kellene nekünk, hogy olyan házasságot csinálj!... A leány, a kit neked szántam, igen gazdag s azonfelül kedves és szép.

E beszélgetés alatt éppen a lugoshoz értek s Viktor a rácsos ajtóhoz támaszkodott, annyira szédülni érzé fejét, atyja óhajtása miatt.

— Nos, miért némultál el? Hiszen talán csak nem fogsz habozni, hogy kívánságomnak eleget tégy, mert ez által családodat mented meg az elsüllyedéstől!... Aztán bizton hiszem, hogy boldog is fogsz lenni, egy olyan feleség oldalán, a milyen az általam választott leányból fog válni.

— Hahaha! — nevetett keserűen Viktor — én boldog! Ha tudnád jó atyám, hogy már is milyen boldogtalan vagyok!...

— Én igazán nem értelek téged — szólt bosszusan az öreg. — Aggódol, ha látod borus homlokomat; sürgesz, hogy nyilatkozzam mielőbb, mert elakarod onnan oszlatni a felhőket. És a mikor látod, hogy egyetlen lépéssel az az előtti vidám emberré alakíthatasz át, akkor drámai hangon boldogtalanságról beszélsz. Menj Viktor! Hagyj magamra kétségbeeséssel!... Jöjjön a minék jönni kell! Csak arra kérlek, hogy fiui szeretetedről ne szólj hozzám többet.

Ez utóbbi szavakat izgatottan, heves taglejtések között mondá az öreg.

Pár pillanatig kinos csend élt be. Az atya leste, hogy milyen hatással vannak elkeseredett szavai fiára, a kinek elhalványult arca, hü tükrét mutatá a bensőjében forrongó küzdelemnek. Végre a nyomasztó csendet e szavakkal töré meg:

— Oh Istenem adj egy vezérfonált kezembe, a mely oly uton juttasan pénzhez, hogy a házasságtól megmentve lehessen!

— Ne vesztegessük ok nélkül a szót — dörmögé atyja. — Itt más menekvés nincs, mint a mit mondtam. Nekem pénz kell, még pedig sürgősen s ha vonakodol kívánságomnak eleget tenni, ugy kénytelenítve leszek a takarékpénztárból venni kölcsön, a mi által nyilvánosságra lesz hozva zilált pénzvizonyom s ez minden bizonynyal visszariasztani fogja házamtól a kérőket. Ellenben, ha hajlandó vagy mielőbb eljegyezni a gazdag leányt, Iczig ojra fog hitelezni nekem, természetesen a te jótállásod mellett, s növéreidet elviszik az óhajtót pártik. Másik két fiamra költeni már nem kell és majd találjanak ők is egy-egy gazdag leányt.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK

A német császári pár Oroszországban.

Budapest, augusztus 9. (Saj. tud. táv.) A német császári pár ma érkezett Pétervárra. A város gyönyörűen volt diszitve, a Néván horgonyzó hajók gazdag zászlódiszben pompáztak.

Az utcákat óriási néptömeg foglalta el. Az idő borus. A német császári pár 11 óra tájban érkezett a kikötőhidhoz, hol a városi hatóságok küldöttsége kenyeret és sőt nyujtott át. A polgármester német beszédben üdvözölte a felségeket és a császárnénak virág csokrot adott át. A császár megzemlélte a Petrowsky-ezred diszszázadát, mire a néptömeg lelkes ovációitól kísérve a Peterpálerdőbe indult, hogy III. Sándor koporsójára koszorukat helygzzenek és ott imádkozzanak. A császári pár ezután a német Sándorkórházhoz hajtatott, hogy egy új szarnyépület felavatásainál jelen legyenek; innen a téli palotába tértek. Délutáni 1 órakor a nép örömrivalgásaitól kísérve a német nagykövetséghez hajtatott, hogy ott az Oroszországon levő német coloniál küldöttségeit fogadják. A bemutatás után, melynél a császári pár számos küldöttségi taghoz kegyteljes szavakat intézett, reggeli volt, melyen Muraiev és Witte miniszterek, Hohenlohe herczeg birodalmi kanczellár és mások is részt vettek. A császári pár ezután a téli palotába ment, hol a város képviselőit fogadta, kik a császári párnak értékes tálat nyujtottak át. Ezután a nagykövetek és a diplomitai kar többi tagjai fogadtattak kihallgatáson, mire Vilmos császár a külföldi nagyköveteket meglátogatta. Este 6 órakor a német császári pár Krasznoje — Zeloba ment, ahol a czár, a czárné és Henrik porosz herczeg fogadta őket a pályaudvarnál.

Majláth gróf. Püspök Kolozsváron.

Kolozsvár, augusztus 9. (Saját tud. táv.) Majláth püspököt Kolozsváron fényes és melegtatáson részesítette a kath státus melynek nevében a püspököt Szamosi János üdvözölte.

A béke tárgyalás.

Budapest, augusztus 9. (Saj. tud. táv.) A Tophanéban tegnap tartott béketárgyaláson a nagykövetek közölték Tevfik pasa külügyminiszterrel a Tessalia kiürítésére vonatkozó VI. cikkelyben elhatározott engedményeket. Ma ez ügyben minisztertanács lesz, és ha ez végleges határozatot hoz, akkor kedden Tophanéban lesz a legközelebbi ülés.

A bolgárfejedelem Konstantinápolyban.

Budapest, augusztus 9. (Saj. tud. táv.) Hivatalos forrásból közlik: A bolgár fejedelem ma ideérkezett, hogy a szultán előtt hódolatát nyilvánítsa és hűségét köteleket szorosabbra fűzze. — A fejedelem — két napot fog itt tölteni.

Milán haldoklik.

Bécs, augusztus 9. (Saj. tudósítónk táv.) Milán ex király a borbetegség következtében, mely belsz szervezetét is megtámadta — haldoklik. Könnyezte a beálló katasztrófát minden pillanatban várja.

Dr. Kovács József temetése.

Budapest, aug. 5. (Saját tud. távirata.) Tegnap délután helyezték örök nyugalorná Dr. Kovács Józsefet nagyszámu előkelőkönység részvéte mellett A temetésen ott voltak Wllasics Hyula miniszter és Szilágyi Dezső.

Nagy tüz Szegeden.

Szeged, augusztu 9. (Saját tud. távirata.) A szegedi kendergyár tegnap — már negyedizben leégett.

Leugrott az emeletről.

Budapest, aug. 9. (Saját tud. táv.) K o h n e r duggazdag bankár felesége a harmadik emeletről leugrott a kövezetre. A jól kitermett, szép asszonynak iszonyu

módon összeroncsolódott a teste s igen sok csonttörést szenvedett. Mire felszedték a kövezetről, meg volt halva.

Stoylow lemondása.

Budapest, augusztus 9. (Saj. tud. táv.) Stoylow bolgár miniszterelnök beadta lemondását s azt a fejedelem elfogadta.

Árviz Berlinben.

Budapest, aug. 9. (Saját tud. táv.) Berlinből távirják, hogy délután 2 órakor iszonyu zivatar dühöngött. A piszkos áradat Berlin alsó részét előntötte.

Helyreállított vasuti forgalom.

Bécs, augusztus 9. (Saját tud. táv.) Ma a déli vasuton az egész forgalmat ujra megkezdték.

Afgán felkelés.

London, aug. 9. (Saját tud. táv.) Timesnek jelentik Simlából. Fanatikus izgatók vezetése alatt, akik az angolok ellen prédikáltak, több ezer mohammedán gyülekezett az afgán határra és vasárnap este megtámadtak egy Pesavártól 18 angol mértföldnyire levő kis falut. Midőn támadásukat visszaverték, a tömeg felgyújtotta a szomszéd falut. Pesavárból erős csapatok indultak a mohammedánok ellen, akik azonban tulmenekültek a határon.

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Bérlet 99-ik szám.

Bérlet 99-ik szám.

Páratlan.

Páratlan.

az arad-nagyvárad szintársulat által.

Nagyvárad, 1897. évi augusztus 10-én,
Vizváry Gyula ur utolsó vendégfelleptével.

PRY PÁL.

Vigjáték.

Kezdeté fél 8, vége 10 órakor.

Holnap szerdán, bérletfolyamban:

L I L I.

Operette.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Kiadó lakások.

Szt.-János u. 441. sz. házban
2 lakás (3 szoba, konyha, kamara, a másik 2 szoba, konyha, pincze stb.) 233-1-3

november 1-től kiadó.

Értekezhetni az udvarban ugyanott.

Saját termésű édes

csemege szőlő

Madelaine

Angevine

kapható

Janky Antalnál

Nagyváradon. 234-1-10

Nagy szőnyegek
rendkívül
o l e s ó n.

Augusztus 31-ig.

Nagy szőnyegek
rendkívül
o l e s ó n.

Alanti leszállított árjegyzék csakis
augusztus hó 31-ig érvényes és kizárólag
készpénzfizetés mellett értetődik, minden
takarékos háziasszony győződjék meg egy
próbavásárlás által.

Tisztelettel

FLEGMAN ÁRMIN

Nagyvárad, Zöldfa-uteza elején.

224-9-50

Augusztus 31-ig.

Augusztus 31-ig.

Gyönyörű szövetek már ősziruhának is jó	22	kr.
Fekete valódi Ternó — — —	48	kr.
Fekete valódi selyembrocatok — —	1.25	kr.
Lüszterek szines és fekete — —	39	kr.
Valódi hazai vászon 1 vég 30 rőf —	6.25	kr.
Creas vászon 1 vég 30 rőf — —	4.40	kr.
Balerina vászon 1 vég — — —	2.90	kr.
Gallér volt 5, 8, 10 frt most — —	1.50	kr.
Kabát volt 20, 25, 28 frt most — —	5—	kr.
Karmantyu volt 4, 5, 6 frt most — —	1.35	kr.
1 női ing, 1 női szoknya, 1 női nadrág	3.50	kr.
12 drb szép finom zsebkendő — —	1.80	kr.
1 drb finom ernyő — — —	2.25	kr.

Nagy szőnyegek
rendkívül
o l e s ó n.

Bársonyok, Plüsek, Satinok, Diszek, Gombok stb.

minden áron.

Nagy szőnyegek
rendkívül
o l e s ó n.